

תיירות

← חופשות בחו"ל

האי שמעבר לאיים

איי מרקזי הם היהלום שבכתר הים הדרומי - היופי הפראי, הנופים, המקדשים, פסלי האבן המסתוריים. גם השפה והתרבות שונות מאלה שבשאר איי טהיטי. לא במקרה נמשכו אליהם הרפתקנים, סופרים ואמנים רבים כל כך, מרוברט לואי סטיבנסון ועד פול גוגן, שהנציח אותם בציוריו «אביחי בן צור

מתוך חמש קבוצות האיים המרכיבים את איי טהיטי, פולינזיה הצרפתית בשמם הרשמי, נראה שאיי מרקזי הם אלה שהטבע חתר להעניק להם את הכבוד. זוהי אחת מקבוצות האיים המבודדות והמיוחדות ביותר בעולם, איים פראיים שאינם מוגנים על-ידי שוניות אלמוגים, ושבהם הטבע חופשי לפסל כרצונו. מעטים הם המטיילים שמרחיקים עד לכאן, ואפילו בעבור רבים מתושביה של הטריטוריה הצרפתית, הביקור באיי מרקזי הוא בגדר הגשמת חלום.

למרות מיקומם הניחית יחסית והרחוק מבירת הטריטוריה, טהיטי, היו אלה איי מרקזי שיושבו תחילה בידי יורדי ים פולינזים שהפליגו מסמואה. מכאן, המשיכו צאצאיהם בכמה גלי הגירה מזרחה לאי הפסחא, מערבה לטהיטי ולאי קוק, ואף כ-4,000 קילומטר צפונה, לאיי הוואי. בשל הבידוד המוחלט מן העולם החיצון ואפילו מאיי פולינזיה האחרים במשך מאות ואולי אף אלפי שנים, התפתחו באיי מרקזי תרבות ושפה השונות מאלה של שאר קבוצות האיים, ואף השתמר המבנה הגנטי הייחודי של קבוצת החלוצים ההומוגנית.

החיים באותה תקופה קדומה התאפיינו באמונה באלים, ברוחות השמיים, בשרים ובסיפורי האבות. כל אלה באו לידי ביטוי בבניית מקדשים רבים, מהמרשימים ביותר בפולינזיה הצרפתית. מקדשים אלה עטורים בפסלי אבן מסתוריים הקרויים Tiki – שר להם יכולות סגולה והגנה מפני רוחות אופל. למרות מסורת קניבליסטית שהייתה נפוצה, חיי

הקהילה לרוב התנהלו בשלווה וללא דאגות. אולי הודות לטבע שסיפק את רוב הצרכים.

סוף החיים בבידוד

המגע הראשון עם העולם החיצון התרחש ב־1595, עם הגעתו של מגלה ארצות ספרדי שהעניק לאיים את שמם, על שם פטרונו. הפולינזים המקומיים קראו להם "איי היבה (ארץ גדולה)". שמוניהם של שלושה מתוך ששת האיים המאוכלסים כוללים את המילה היבה: נוקו היבה, היבה אוא ופאטו היבה. שלא כמו בשאר איי פולינזיה, איי מרקזי זכו למספר מועט של מבקרים לאחר "התגלית" החדשה מבית האדם הלבן. רק בתחילת המאה ה־19 החלו זרים להקים מושבות באיים ולסחור

למעלה: נוף טיפוסי, מפרץ מיונא, אחד מני רבים; טרק בורן למפל Vaipo (משמאל)

עם המקומיים. לא עבר זמן רב עד ש"אורחים" נוספים עגנו בחופי האיים, והוקסמו מאורח החיים הפסטורלי ומהטבע הבלתי נתפס ביופיו. עם מגלי ארצות אירופאים ואמריקאים, הגיעו גם ציירי לווייתנים והרפתקנים – שבתקופה זו נטו להיות סופרים – כגון הרמן מלוויל ("מובי דיק") ורוברט לואיס סטיבנסון ("אי המטמון") ואמנים נוספים, שאליהם נגיע בהמשך.

המפגש עם האדם הלבן היה הרסני ביותר, במיוחד באיי מרקזי. מלבד התפוררות המבנה החברתי המסורתי, ילידי האיים עמרו חסרי אונים אל מול המחלות שהביאו עימם ה"אורחים" כהירי העור, וחלו בוה אחר זה, כפי שתואר בהרחבה בכתבה על טהיטי בשבוע שעבר. מאוכלוסייה שמנתה כ־100,000 בשיאה, פחות מ־4,000 מתושבי האיים זכו לראות את תחילתה של המאה ה־20. טרגדיה זו תרמה רבות להצלחתם של מייסונים נוצריים, שהגיעו לאיים בתקופת השפל והציגו את הנצרות כדרך לגאולה. בעקבות ברית מוצלחת עם מלכי אחד האיים, סיפחה צרפת את אחד מאיי מרקזי ב־1842, סיפוח שהיה יריית הפתיחה למסע כיבוש של יתר קבוצות האיים.

כיום, כ־10,000 תושבים בלבד מאכלסים את

ששת איי מרקזי המיושבים, שחלקם נגשים יותר וחלקם נגישים פחות. החיים כאן מתנהלים במסלול האיטי של החיים, ומקורות הפרנסה הם בעיקר מהפכת קופרה (ה"בשר" של פרי הקוקוס. משמש כחומר גלם לתעשיית שמן הקוקוס), דיג, עבודה בשירות הציבורי ותיירות זעירה. אף שהדת העתיקה והמסתורית כבר נמחקת מזיכרונם של זקני האיים, קשה שלא לחוש באווירה של מיסטיקה במקום.

כמו פארק היורה

התחנה הראשונה היא נוקו היבה (Nuku Hiva) – בירת הארכיפלג. הטיסה מטהיטי צפונה בכיוון קו המשווה אורכת כשלוש שעות, ואם לא די בכך עבור תחושת הריחוק, עלינו להזיז קדימה את מחוגי השעון בחצי שעה בשל הפרשי הזמן. כבכל טיסת פנים באיי טהיטי, גם בטיסה זו אין סיבה להתלונן. מדי כמה דקות, אנו חולפים מעל אי קטנטן או אטול חלומי עד שהכחול האינסופי של האוקיינוס משתלט על הנוף. לפתע, הכחול הבוהק מתחלף בנופים המזכירים את "פארק היורה": רכסי הרים עצומים, עמקים הפוגשים חופים בתוליים והמון ירוק. אנו נוחתים באזור שטוח ויבש של האי הירוק כ"ארץ המדבר". באיים הללו הלינה בלורגיים וכפנסיונים משפחתיים

היא חוויה אינטימית, והמארחים אוספים את אורחיהם בציי לנר רוכבים לנסיעה שאורכה כ־90 דקות לעיירה היחידה בנוקו היבה – Taiohae.

הדרך המתפתלת היא חוויה בפני עצמה, החוצה מגוון אקלימים מהטרופי לאלפני וגורמת לך לברר עם הנהג אם אכן נחתנו על האי הנכון. לאחר אינספור מפלי מים, מישורים פוריים המזכירים את שווייץ, יערות עצי אורן בגבהים מרשימים והגרסה המקומית של הגראנד קניון, אנו מגיעים ליעד.

רכס הרים מצל על העיירה הציורית. הרכס הוא חובק מפרץ שקט שבו עוגנות יאכטות שזה עתה סיימו מסע מפרך מתעלת פנמה. על המזח, רייגים עמלים לקראת ארוחת הערב – חלקם רגים ואחרים מנקים, ופעמוניה של כנסיית נוטרדאם המקומית – הנראית כאילו לקוחה מפרק בסדרה משחקי הכס – עורכים ניסוי כלים למיסה הקרובה ביום ראשון. לפני החזרה לפנסיון המשפחתי החם של אלווין וקלודין, אני עוצר בשוק האומנים המקומי. עבודות האומנות והיצירה של תושבי איי מרקזי הם שם דבר ברחבי המשולש הפולינזי. בשוק הקטן, ניתן להתרשם מהפיסול העדין באבני הבולת, מפסלים ומכלי בית מעץ, ומכלי לחימה

איש אינו יודע כיצד ומדוע יצרו את פסלי הטיקי המסתוריים, אך ידוע שאסור להזיז אפילו את הפסל הקטן ביותר, בשל האמונה שאותם פסלים ספוגים בתכונות על טבעיות

לונדון, הופעה נדירה

אם אתם כבר נמצאים בלונדון בימים אלה, זהו השבוע האחרון שבו ניתן לצפות בהפקה נועזת ויוצאת דופן בתיאטרון Young Vic's See Me Now. ההפקה הזו לא מועלית על ידי שחקנים מקצועיים וגם לא שחקני פריג'. היא נוצרה, נכתבה ומועלית על-ידי עובדים בתעשיית הסקס בשיתוף עם התיאטרון, ומבוססת על חוויותיהם האמיתיות, מכאביבות, נוגעות ללב ולעיתים מצחיקות.

המשתתפים הם גברים, נשים וטרנסג'נדרים, שמגיעים מרקעים שונים, חלקם "מקצועיים" וחלקם עובדים בזנות לצד day job כמורים, מקיים ובעלי מקצועות שונים. חלקם עושים זאת בשביל הכסף, אחרים מסיבות אחרות, לעיתים מפתיעות. לצפייה בטרטון סרקו את הקוד.

איפה: תיאטרון The Young Vic
מתי: ההצגה רצה עד 4 במארס

מסביב לעולם

28 בפברואר עד 4 במארס

קרנבלים, מארדי גרא

השבוע הקרוב הוא סוף עונת הקרנבלים, לפני שהעולם הנוצרי וכנס לתקופת הלנט (Lent), המקבילה הקתולית ל"ימי בין המצרים" היהודיים, תקופת אבלות שבה נמנעים מחגיגות ומקיימים הגבלות שונות על אכילה ועל שתייה. בתקופה זו אסור לאכול בשר (והמהדרין – גם לא ביצים וחמאה) או לשתות אלכוהול, וכמובן אסור לחגוג.

לכן קודמים ללנט שלושה שבועות של הוללות וולילה, שהם יום הקרנבל: המארדי־גרא, קרנבל ונציה, הפאשינג בגרמניה, והקרנבלים בשווייץ, באיטליה, בספרד ובצרפת – בכל מרחבי התרבויות הקתוליות. הקרנבל מגיע לשיאו ביום שלישי, הנקרא "יום שלישי השמן" (זה פירושו המילולי של המונח מארדי־גרא), והיום האחרון של הקרנבל, שאחריו מתחילה התענית של 40 הימים, המסתיימת בחג הפסחא. המארדי גרא בניו אורלינס הוא המפורסם והגדול ביותר בארצות הברית, עם תהלוכות, תחפושות ומסיבות רחוב לרוב. כפי שתוכלו לראות בסרטון אם תסרקו את הקוד.

איפה: כל העולם הנוצרי, בעיקר הקתולי
מתי: עד 28 בפברואר

לונדון, פסטיבל פרחים

מדי שנה בפברואר־מארס מקיימים פסטיבל פרחים בקיו גרדנס, הגנים הבוטניים של לונדון ומהטובים בסוגם בעולם. זו העונה הקרה באירופה, כשפרחי האביב עדיין בתרדמת חורף ועל כן מתרחשת הפעילות בחממות פנימה. זה הזמן לתערוכות של פרחים אקזוטיים בחממות, כשהאוויר מכווץ הוא הסחלב היוקרתי.

השנה מוצגים בתערוכה לא פחות מ־3,600 סחבלים שונים מרחבי העולם, בדגש על סחבלים אקזוטיים מהודו, הנחשב לערש הולדתו התרבותי של הפרח. סביב הסחבלים מתקיימים שפע אירועים – מסיור לילי בחממות, דרך קונצרט של מוזיקה יהודית ועד לשיעור יוגה בן.

איפה: קיו גארדנס
מתי: עד 2 במארס

מידע מעשי

איך מגיעים: טיסות יומיות מטהיטי לאיווה אווה ונוקו היבה האורכות כשלוש שעות, שאותן משתלם לרכוש במסגרת חבילת טיסות לאיי מרקזי מ־Air Tahiti. ניתן להגיע לאיים הקטנים יותר בטיסות המשך משני האיים המרכזיים.

שיט: ספינת הדגל ה־Aranui, עוגנת בכל אחד מאיי מרקזי המיושבים במסגרת תפקידה כאוניית מסע, אולם חציה האחורי בנוי כאוניית פאר והיא אף עוגנת בכמה איים נוספים בדרכה חזרה לטהיטי. חשוב להדגיש שעל אף הביקור בששת האיים, לנוסעים מספר שעות מועט מאוד על כל אי.

מתי לנסוע: מזג האוויר באיי מרקזי יציב ברוב חודשי השנה עם נטייה לפחות גשם בין נובמבר למאדס. לכל אי צד יבש יותר וצד גשום יותר, אך ההתחממות הגלובלית ותופעת האל נינו משנים לאחרונה את הסדר הקבוע ואף הולידו שנות בצורת. מומלץ להצטייד במעיל גשם דק ובסנדלי הליכה עמידים במים.

תרבות: חגיגת התרבות הייחודית והמרתקת של איי מרקזי מתרחשת אחת לארבע שנים בפסטיבל שמושך אליו סקרנים מכל העולם (הבא, ב־2019). מיקום הפסטיבל משתנה בין שלושת כפולות האיים המאוכלסים ביותר, אולם קיים "מיני פסטיבל" אחת לשנתיים.

כמה זמן צריך: אם כבר הרחקתם עד לכאן, מומלץ לבלות כשבוע ימים בהיבה אווה ובנוקו היבה. האיים הקטנים יותר לא פחות מרשימים, אך דורשים תוספת של שלושה לילות ויותר (תלוי בלוח הטיסות).

אקלים: טרופי, חם ולח יותר מבשאר איי טהיטי. מומלץ להצטייד בביגוד דק המנדף זיעה בקלות. **לינה:** על בסיס חצי פנסיון (ארוחות בוקר וערב) בלודג' מפנק בהיבה אווה ונוקו היבה או בפנסיונים משפחתיים במרבית האיים. המחיר תלוי בעונה, אך מתחיל בסביבות ה־60 אירו לאדם.

הדרכה: ניתן להצטרף לטיול מאורגן מהארץ במסגרת קבוצות מצומצמות, אשר כולל ביקור בהיבה אווה ובנוקו היבה. באיים עצמם, מומלץ להצטרף לסיוורים מודרכים הכוללים הסבר על החי והצומח ולעיתים אף ריקודים מסורתיים במקדשים. באיווה אווה ובנוקו היבה ניתן גם לשכור רכב 4X4 (החל מ־90 אירו ליום) ולצאת לטיול עצמאי בלתי נשכח.

אינטרנט: ניתן להתחבר לרשת האינטרנט באיים ואף דרך הסלולר עם הספק המקומי Vini.

כסף: המטבע המקומי הוא פרנק פסיפי הצמוד לשער האירו. באיווה אווה ובנוקו היבה ניתן למשוך מזומנים ולהשתמש בכרטיס אשראי, אולם שווה לבדוק עם המארחים לגבי אופן התשלום.

חוויות לא שגרתיות: מסע ציד עם מקומיים, טרקים של כמה ימים, רכיבה על סוסים, סדנת אומנות וצלילה (ללא ליווי מדריך נכון לכתיבת מאמר זה).

אך מה שכן ידוע הוא שאסור להזיז אפילו את הפסל הקטן ביותר, בשל האמונה שאותם פסלים ספוגים בתכונות על טבעיות הנקראות Mana. ללא נפש חיה מסביב וללא כל התראה מוקדמת, לפתע העננים מנמיכים טוס ומכסים את יער הגשם המקיף את המקדש, מספקים תחושה מיסטית.

הביקור באיי מרקזי מגיע לסיומו באותו טרמינל קטנטן שממנו יצאתי בהתרגשות רק לפני כמה ימים. ריטואל הפרידה קבוע: חיבוק חם מהמארחים המקומיים ודמעות מהולות בתחושת סיפוק אדירה. ●

הכותב הוא מוציא לאור של אתר הטיולים X DAYS IN TAHITI ומדריך קבוצות ויועץ לפרטיים לאיי טהיטי

g@globes.co.il

אנו צועדים לאורך העמק, על שביל שנבנה לפני כ־1,000 שנה ומכונה "דרך המלך". העמק הפורה הזה היה ביתם של אלפי תושבים, והמלך המקומי הורה על בניית השביל

מוזיאון גוגן. שחזור בבית גוגן באי היבה אווה. נשאר באי וצייר את נופיו, אנשיו, בעיקר נשותיו, עד יום מותו. קברו הוא אטרקציה תיירותית

מפל Vaipo. המפל הגבוה ביותר באיים: גולש 350 מטר על צוקי הבזלת

מסורתיים המסותתים מעצמות בעלי חיים. גם מי שאינו חובב מזכרות מתקשה לעמוד בפיתוי.

ובחזרה לפנסיון שבמעלה גבעה המשקיפה אל המפרץ. ארוחת הערב כבר מוכנה: קרפציו מטונה אדומה מקומית וציפס מפרי הלחם שכה נפוץ באיי פולינזיה. ומה לקינוח? שיחות מרתקות עם אורחים סקרנים כמון שהרחיקו עד לקצה העולם וגם עם המארחים הידירותיים.

המפל המסתורי ומבני האבן

בין שלל הפנינים שמציע האי, הממלאות בקלות כמה וכמה ימים מרתקים, החוויה שהטביעה בי את הרושם החזק ביותר היא המסע בעקבות מפל Vaipo – המפל הגבוה ביותר בפולינזיה הצרפתית. היום מתחיל בשיט קצר מהעיירה לאורך קו החוף – הודמנות לצפות בקו הרקיע המרשים של האי מזווית נוספת. סירתנו הקטנה נכנסת אל מימיו השקטים של מפרץ, המוגן על־ידי צוקי בזלת ומימיו בצבע ברקת. נחתנו על חוף מוזהב, יחד עם דייגים מקומיים שזה עתה חזרו עם השלל היומי. תיירי המדריך שלנו מציין שזה היה ביתו של אחד "השבטים" בסדרת הטלוויזיה האמריקאית "הישרדות".

מולנו, עמק ה־Hakau, שמוקף משני עבריו בצוקי בזלת גבוהים ומחודדים – סימן ההיכר של נוקו היבה. אנו מתחילים לצעוד לאורך העמק, על שביל שנבנה לפני כ־1,000 שנה ומכונה "דרך המלך". לפני קטסטרופת המחלות, העמק הפורה היה ביתם של אלפי תושבים, והמלך המקומי הורה על בניית השביל בעזרת אבני בזלת והנמכת השיפועים. לאורך הדרך, אנו חוצים כמה נהרות רדודים ואף עוצרים להאכיל את הצלופחים.

קשה לפסס את המזכרות שהותירו תושבי העמק אחריהם, על אף ששורשיהם העצומים של עצי הערמונים הפולינזיים כבר משתלטים על הנוף האנושי הקדום: מבני אבן עתיקים, בורות לאחסון מזון, פסלי Tiki ועצים עמוסי פירות וצמחי מרפא המספקים לנו נקודות עצירה רבות, כשתיירי מסביר לנו על כל אחד ואחד. המסקנה: באמת שאין צורך במרכול בעמק הזה.

לפתע, אנו מוצאים עצמנו במעין קרחת ביער הגשם, ותיירי מזכיר לנו להרים מבטינו. בדרך כלל, קשה שלא לשמוע מפל מים, אך מפל Vaipo גולש חרישית מגובה של כ־350 מטר על צוקי הבזלת כאילו מנסה להסתתר מהעולם החיצון. אנו דולקים אחר מקור הזרימה בתוך נקיק שהולך ומצטמצם, ומגיעים לבסוף אל בריכה מרעננת ביותר.

בחזרה לעיירה. השמש כבר שוקעת. קבוצתנו הקטנה שהגיעה למפל כבר מגובשת, ואיננה רוצה לסיים את היום. אנו עוצרים בפאב היחיד בעיירה לערב של אוכל מקומי, הרבה יין צרפתי ושעות של שירה וריקודים לצלילי טריו של ג'יטרות יוקלילי.

האי של גוגן וברל

האי האחרון במסע הארוך הוא היבה אווה (Hiva Oa) שבדרום הארכיפלג. בהפגנה של מיומנות טיסה לא רעה בכלל, אנו נוחתים בתוך עמק צר ופורה, המוקף בשרשרת הרים המכוסה עננים. אני מתקבל כמיטב המסורת המקומית עם שרשרת פרחים ריחנית שנשורה לפני כמה שעות על־ידי המארחת שלי – טניה – אישה חמה שחיכה מאיר בקלות את חלל הטרמינל הקטנטן. הנסיעה הקצרה לפנסיון חושפת רק מעט מהיופי